УДК 348:930.1(091)

ДЕКРЕТАЛЬНЕ ПРАВО В ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ У XII-XIII СТОЛІТТЯХ

DECRETAL LAW IN WESTERN EUROPE IN THE 12TH–13TH CENTURIES

Санжаров В.А., здобувач кафедри публічно-правових дисциплін
Університету сучасних знань

Стаття присвячена дослідженню історіографічної традиції та сучасного стану уявлень щодо становлення та розвитку декретального права в XII-XIII століттях, трансформації канонічного права з дисципліни, заснованої на поясненнях «Декрету» Граціана, до правової системи, заснованої на папських декреталіях. Автором констатовано, що папські декреталії завжди були одним із найважливіших джерел правових змін у західній Церкві. Канонічне право стало правовою системою, в основному розробленою прецедентним правом, сформованим авторитетними папськими думками та рішеннями.

Відзначено, що поширення папських декреталій і систематичне застосування римського права до канонічної юриспруденції були двома головними тенденціями подальшого розвитку церковного права. «Бреварій» Бернардо Павійського послужив вступом і планом нової системи канонічного права. Автор звертає увагу на те, що трьома найактуальнішими сферами, в яких юристи використовували нову юриспруденцію для трансформації чи визначення інститутів, були судова процедура, шлюбне право та структура церковного правління. Висловлено думку, що успіх компіляцій папських декреталій серед каноністів, ймовірно, був пов'язаний як із часом (зростання папської влади, правове оформлення доктрини папської примації в церкві і християнському світі), так і з редакторськими здібностями авторів.

Автор доходить висновку, що протягом наступного XIII століття папство взяло церковне право під свій контроль, збірки декреталій стали «офіційними» компіляціями, замовленими папами і надісланими в юридичні школи. Епоха «приватних» декретальних колекцій пройшла. Епоха становлення канонічного права минула. Почалася епоха домінування канонічного права в середньовічній Західній Європі.

Ключові слова: канонічне право, Корпус канонічного права, Граціан, Декрет, XII століття, Григорій IX, декреталії.

The article is devoted to the study of the historiographical tradition and the current state of ideas regarding the formation and development of decretal law in the 12th-13th centuries, the transformation of canon law from a discipline based on explanations of Gratian's 'Decretum' to a legal system based on papal decretales. The author states that papal decretales have always been one of the most important sources of legal changes in the Western Church. Canon law became a legal system largely developed by case law, shaped by authoritative papal opinions and decisions.

It was noted that the spread of papal decretales and the systematic application of Roman law to canonical jurisprudence were the two main trends in the further development of church law. The 'Breviarium' of Bernardo Pavia served as an introduction and plan of the new system of canon law. The author points out that the three most relevant areas in which lawyers used the new jurisprudence to transform or define institutions were judicial procedure, marriage law, and the structure of church government.

The opinion is expressed that the success of the compilations of papal decretals among canonists was probably related to both time (the growth of papal power, the legalization of the doctrine of papal primacy in the church and the Christian world), and the editorial abilities of the authors.

The author concludes that during the following 13th century, the papacy took ecclesiastical law under its control, collections of decretales became 'official' compilations, ordered by popes and sent to law schools. The era of 'private' maternity collections has passed. The era of formation of canon law has passed. The era of dominance of canon law in medieval Western Europe began.

Key words: Canon Law, Corpus Iuris Canonici, Gratian, Decretum, Twelfth Century, Gregory IX, Decretales.

Постановка проблеми. Історичний розвиток середньовічного канонічного права визначався переважно трьома чинниками: законодавством, прецедентним правом і юридичною наукою. Церковне законодавство було важливим у Пізній Античності, про це свідчать численні канони церковних соборів. Прецедентне право як джерело правових норм існувало з кінця IV ст. у формі папських декреталій, що імітували рескрипти римських імператорів. Декреталії завжди були одним із найважливіших джерел правових змін у західній Церкві. Від IX століття збереглась велика кількість підроблених декреталій (так звана колекція Псевдо-Ісидора) [1; 2], до них як до джерела будуть звертатися у своїх трактатах викладачі права середньовічних університетів і навіть «батько канонічного права» магістр Болонського університету Граціан. Сучасні дослідники вважають, що підробки папських декреталій не цілком вигадані, а зібрані, як мозаїка зі справжніх текстів (Біблія, римське право, франконське законодавство, діоцезальні статути, богословські твори, історичні праці та інше) [3]. Довгий час вважалося, що Граціан активно залучав до свого твору матеріли «Псевдо-Ісидора», і як виявилося помилково. Лише для кількох уривків вдалося довести, що він копіював тексти безпосередньо з псевдо-Ісидорійських декретальних рукописів. В середині XII ст. «Декрет» Граціана був доповнений «новим правом» («ius novum») сучасних папських декреталій, які, у свою чергу, викладалися в європейських юридичних школах приблизно з 1180 р.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Традиція наукового вивчення декретального права була закладена в XIX ст. роботами Пауля Хіншіуса, Фрідріха Маасена, Йоганна Шульте, Еміля Секкеля та інших дослідників [1; 2]. У XX ст. стався різкий стрибок у накопиченні знань про декретальні зібрання XII–XIII ст., їх датування, авторство, рукописну традицію. В історіографії XX ст. зазнали перегляду уявлення шодо ролі Болонського університету у формуванні декретального права, впливу папської курії на цей процес та ступеню контролю римського престолу над діяльністю каноністів західноєвропейських середньовічних університетів та розвитком канонічного права тощо. Серед сучасних дослідників декретального права слід відзначити Стефана Кюттнера, Кеннета Пеннінгтона, Клауса Зехіель-Еккеса, Анну Дагген та інших. Для вітчизняної історії права тема папського декретального законодавства, як і середньовічного канонічного права загалом є новою.

Постановка завдання. Метою нашого дослідження є аналіз історіографічної традиції та сучасного стану уявлень щодо становлення та розвитку декретального права в XII–XIII століттях, трансформації канонічного права з дисципліни, заснованої на поясненнях «Декрету» Граціана, до правової системи, заснованої на папських декреталіях.

Виклад основного матеріалу. Ранні рукописи «Декрету» Граціана іноді містили доповнення – юридичні тексти, зокрема папські судові рішення (відомі як «декреталії») та соборне законодавство, які виникли після написання трактату. Папські листи делегування повноважень правосуддя місцевим прелатам, що поточнювали норми закону для конкретних випадків, юристи збирали як правові прецеденти, що доповнювали канони «Декрету». Такі поза-Декретні, «екстравагантні» папські грамоти незабаром склали окрему категорію юридичних творів, відому як «декретальні збірки». Їх авторів і коментаторів називають «декреталістами». Швидко зростаюча судова діяльність пап дала багатий матеріал для

збирання та аналізу декреталістів. Зокрема, папа Олександр III (1159–1181) використовував декреталії як головний інструмент папського правління [4], таким чином подаючи приклад своїм наступникам. Найдавніші декретальні колекції, відомі як «первісні», не були організовані в певному тематичному порядку на відміну від пізніших «систематичних» колекцій.

У міру зростання кількості декреталій потреба в систематизації ставала дедалі глибшою, і багато декреталістів створювали такі колекції. Прорив стався з появою так званого «Breviarium extravagantium canonum» (пізніше відомого як «Перша компіляція»), який Бернардо Павійський (Бернардо Бальбі) закінчив між 1189 і 1191 роками [5, с. 211–215, 218–222]. «Бревіарій» включав не лише декреталії та соборні рішення з періоду часів роботи Граціана, а десятки більш ранніх, які Граціан обійшов увагою. Зокрема, Бернардо взяв багато розділів з «Декрету» Бурхарда Вормського, який Граціан не використовував. Бернардо адаптував натхненну римським правом новаторську організацію матеріалу «Декрету» Бурхарда для своєї колекції. Кожна наступна збірка декреталій дотримувалася тієї ж схеми (поділу на розділи під тематичними назвами в хронологічному порядку). Потім Бернардо зібрав розділи в п'ять книг, упорядкованих навколо більш загальних тем. Книга перша (суддя) стосується ієрархії Церкви (усі єпископи були також і суддями). Книга друга (судовий процес) стосується процедури церковних судів. Книга третя (клір) містила правила рукоположення та поведінки духовенства. Книга четверта (шлюб) була присвячена шлюбному праву, галузі, в якій канонічне право суттєво впливало на світське суспільство. Остання, п'ята книга (злочин), була зосереджена на гріхах, відлученні від Церкви та кримінальному праві Церкви.

Збірники декреталій, такі як «Breviarium», спочатку були приватними творами викладачів канонічного права, які використовували їх у навчанні студентів. Це означало, що папство недосконало контролювало, які новітні закони, декреталії включалися до навчальних програм юридичних шкіл тогочасних університетів. Деякі підроблені декреталії також потрапляли до колекцій. Перша колекція декреталій, яка отримала офіційне папське схвалення, була зібрана Петром Беневентським (Пьєтро Коллеваччіно) у 1209 році. Вона включала декреталії, видані папою Інокентієм III (1198–1216) протягом перших дванадцяти років його понтифікату [6, с. 308–316]. Папа засвідчив автентичність збірки та наказав використовувати її в юридичних школах і судах через лист перед нею. Вона стала відомою як «Третя компіляція». Каноніст Танкред Болоньский або Ломбардійський (1185–1236) подібним чином зібрав в 1226 році на офіційне замовлення декреталії папи Гонорія III (1216–1227) в «П'яту компіляцію» [7, с. 9–19]. Дві інші збірки, «Друга компіляція» Іоанна Гельского (Джона Уельського) [5, с. 220–229] і «Четверта компіляція» Йоганна Тевтона або Земеке (1170–1245) [5, с. 233–236] включали декреталії пап кінця XII століття та останніх років понтифікату Інокентія III відповідно, але не дістали папського схвалення. Обидві збірки були прийняті юридичними школами незважаючи на відмову підтвердити їхню автентичність з боку пап. Це було вагомою ознакою того, що канонічне право ще не перебувало під контролем Риму. Ситуація зміниться протягом XIII ст. Кожна з «Компіляцій» декреталій була предметом глос і коментарів [5, с. 228–238].

До початку понтифікату Григорія IX юридичні школи використовували ці п'ять компіляцій, які разом відомі як «П'ять старших компіляцій», щоб надати доступ до сучасного папського законодавства – декреталій і рішень Третього (1179 року) та Четвертого (1215 року) Латеранських соборів. Успіх компіляцій папських декреталій, ймовірно, був пов'язаний як із часом (зростання папської влади, правове оформлення доктрини папської приматії в церкві і християнському світі), так і з редакторськими здібностями авторів. Школи та суди потребували певності. Папські декреталії тепер забезпечували цю впевненість.

Григорій IX (1227–1241) доручив каталонському домініканцю Раймондо да Пеньяфорту (1180–1275), який викладав право в Болоньї (1218–1221), скласти на основі п'яти компіляцій нову юридичну збірку [8, с. 65–80]. Папська булла «Rex pacificus» оприлюднила нову колекцію в 1234 р. як «компіляцію», але каноністи обрали назву «Декреталії Григорія IX» [9]. Поряд з «Декретом» Граціана, збірка Раймондода Пеньяфорта стала найважливішою колекцією папських декреталій в університетах і судах Європи. Відома також як «Liber extra» (книга за межами «Декрету» Граціана), збірка містила 1871 декреталію: 195 з них були видані Григорієм IX і не походять з «старших компіляцій»; приблизно третина з них – загальні положення закону, які, на думку дослідників, були створені спеціально для «Liber extra». Приблизно 700 рукописів «Декреталій Григорія IX» майже вдвічі перевищують кількість рукописів більш ранніх «Старших компіляцій» (разом близько 360).

Папська законотворчість не припинилася після оприлюднення збірника декреталій папи Григорія IX. Університети та церковні суди дізнавалися про нові папські рішення з незліченних щоденних рішень курії. Поряд із санкціонованими папськими колекціями, які надсилалися до університетів разом із офіційною буллою про публікацію і, таким чином, ставали загальнообов'язковим канонічним правом, продовжували поширюватися неофіційні декретальні колекції.

В вересні 1253 р. папа Інокентій IV (1243–1254) оприлюднив так звану «Третю колекцію» або «Новели» з 41 зі своїх декреталій (конституцій). Велика кількість коментарів до цієї збірки свідчить про її широке сприйняття. Папа Григорій X (1271–1276) наслідував цю модель, оприлюднивши 1 листопада 1274 року виправлену версію 31 конституції Другого Ліонського Собору, які він також включив до папського реєстру. Ці так звані «Новіші конституції» були опрацьовані в шести повних коментарях і у 1298 р. включені до «Liber sextus». Папа Микола III (1277–1280) надіслав п'ять конституцій до Паризького університету разом з супровідним листом, який дослівно копіював листи Інокентія IV (1246 р.) і Григорія X (1274 р.) і наказував університету впорядкувати конституції під відповідними назвами «Liber extra». У курії ці конституції були внесені до папського реєстру як частина куріальних грамот («litterae curiales»). Усі вони, окрім «Quia leges», увійшли до «Liber sextus». Найвпливовіша серед цих конституцій «Cupientes» містила детальні інструкції щодо виборчої практики в кафедральних і колегіальних церквах.

Серед численних указів і конституцій, виданих між 1234 і 1298 роками, які не були офіційно затверджені, виділяються збірка з 17 указів Олександра IV (1254–1261) і збірка з п'яти декреталій Клемента IV (1265–1268), оскільки були сприйняті точасними каноністами як такі, що мали ознаки «навмисного законодавства», не в останню чергу тому, що обидва папи оприлюднили свої декреталії протягом кількох днів у 1255 та 1265 роках відповідно. Олександр IV і Клемент IV не надіслали ці конституції в університети, але прокурори курії та каноністи все одно доклали зусиль для їх поширення. Прокуратори вимагали від канцелярії визнати ці тексти «litterae solemnes» для церков і монастирів, які вони представляли, тоді як каноністи копіювали їх з реєстру, позбавили юридично неважливих розділів і спробували розібрати й упорядкувати їх у систему «Liber extra».

Папа Інокентій IV (1243–1254) був першим, хто застосував формулу «ad perpetuam (або futuram) rei memoriam» в своїх буллах замість включення адресата та привітання «salutem et apostolicam benedictionem» для політично та юридично важливих рішень, таких як відлучення імпера-

тора Фрідріха II у 1245 р. Ця формула стала стандартною після 1256 р.для папських «litterae solemnes». Формула «de fratrum nostrorum consilio», що передбачала дорадчу участь кардиналів, була використана майже в половині конституцій «ad perpetuam». 22 з цих конституцій були внесені до окремого розділу папського реєстру серед куріальних листів. Їх зміст здебільшого стосувався надання пільг (диспенсів чи індультів), скасування звільнень, дисциплінарних питань, а також захисту церковної власності, моральної поведінки духовенства або канонічної процедури.

Враховуючи величезну кількість папських документів, видаваємих канцелярією щомісяця в XIII столітті, навіть незважаючи на те, що вони ледь залишили слід у папському реєстрі, не дивно, що юристи того періоду створили додаткові антології текстів на додаток до вже зібраних. Ці колекції, які містять від 40 до 101 «екстравагантес» від понтифікатів Гонорія III (1216–1227) до Боніфація VIII (1294–1303), частково перекривають і часто містять також конституції Олександра IV і Клемента IV. Каноністи самостійно обирали із загальної маси декретального матеріалу важливе для навчання та судової практики і, таким чином, впливали або навіть передбачали законодавців. Багато з вибраних декреталістами конституцій зрештою були включені до «Liber sextus» 1298 року і, таким чином, згодом отримали схвалення «авторитетом папи». Замість важкої, систематичної переробки правових джерел у формі структурованих юридичних збірників для університетського навчання та судової практики починають домінувати хронологічні колекції папських декреталій. Діяльність університетів обмежувалася лише інтерпретацією та застосуванням папських законів, на їх відбір та введення в обіг, тобто на формування декретального права, вони більше не впливали.

Збірки папських конституцій загалом припинилися приблизно в середині XIV століття, оскільки церковна юриспруденція почала зосереджуватись на застосуванні канонічного права, що демонструє зростання цікавості до збірок «Рішень» («Decisiones») Римської Роти.

Висновки. Папські декреталії завжди були одним із найважливіших джерел правових змін у західній Церкві. Канонічне право стало правовою системою, в основному розробленою прецедентним правом, сформованим авторитетними папськими думками та рішеннями. Канонічне право з дисципліни, заснованої на поясненнях «Декрету» Граціана, трансформується в правову систему, засновану на папських декреталіях. Поширення папських декреталій і систематичне застосування римського права до канонічної юриспруденції дві головні тенденції подальшого розвитку церковного права. «Бреварій» Бернардо Павійського послужив вступом і планом нової системи канонічного права. У структурі своєї збірки Бернардо підкреслив взаємозалежність римського та канонічного права наприкінці XII ст. Напередодні понтифікату папи Інокентія III (1198–1216) каноністи сформували витончену систему канонічної юриспруденції. Болонья стала великим міжнародним центром вивчення канонічного права. З «П'ятої компіляції» Танкреда Ломбардійського папство взяло церковне право під свій контроль. У 1209–1210 рр. папа Інокентій III (1198–1216) засвідчив автентичність збірки власних декреталій Петра Беневента – перший випадок, коли папа схвалив приватну канонічну колекцію.Трьома найактуальнішими сферами, в яких юристи використовували нову юриспруденцію для трансформації чи визначення інститутів, були судова процедура, шлюбне право та структура церковного правління. Збірка «Liber Extra» папи Григорія IX (1227–1241) вже не просто зібрання законодавчих положень, а вперше уніфіковане канонічне право, норми якого претендували на однакову обов'язкову силу. Протягом наступного XIII ст. збірники декреталій були «офіційними» компіляціями, замовленими папством і надісланими в юридичні школи. Епоха «приватних» декретальних колекцій пройшла. Епоха становлення канонічного права минула. Почалася епоха домінування канонічного права в середньовічній Західній Європі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Decretales Pseudoisidorianae et Capitula Angilramni / hrsg. P. Hinschius. –Leipzig, 1863. – CCXXXVIII, 771 S.
2. Seckel E. Pseudoisidor //Realencyklopädie für protestantische Theologie und Kirche. – Leipzig: J.C. Hinrichs, 1905. – Bd. 16. – S. 265–307.
3. Zechiel-Eckes K. Ein Blick in Pseudoisidors Werkstatt. Studien zum Entstehungsprozeß der falschen Dekretalen // Francia. – 2001. – Bd. 28 (1). – S. 37–90.
4. Duggan A.J. Master of the Decretals: A Reassessment of Alexander III s Contribution to Canon Law // Pope Alexander III (1159–81). The art of survival / ed. P.D. Clarke, A.J. Duggan. – Farnham, 2012. – P. 365–418.
5. Pennington K. The Decretalists 1190 to 1234 // The History of Canon Law in the Classical Period, 1140–1234: From Gratian to the Decretals of Pope Gregory IX / eds. W. Hartmann, K. Pennington. – Washington: The Catholic University of America Press, 2008. – P. 211–245.
6. Pennington K. Decretal Collections 1190–1234 // The History of Canon Law in the Classical Period, 1140–1234: From Gratian to the Decretals of Pope Gregory IX / eds. W. Hartmann, K. Pennington. – Washington: The Catholic University of America Press, 2008. – P. 293–317.
7. Boyle L. The Compilatio quinta and the Registers of Honorius III // Bulletin of Medieval Canon Law. – 1978. – Vol. 8. – P. 9–19.
8. Kuttner S. Raymond of Peñafort as Editor: The 'decretales' and 'constitutiones' of Gregory IX // Bulletin of Medieval Canon Law. – 1982. – Vol. 12. – P. 65–80.
9. Gregorius PP. IX, Decretalium comlipatio // Corpus Iuris Canonici / editio Ae. Friedberg, A.L. Richter. – Lipsiae: Tauchnitz, 1881. – Bd. II. – Col. 5–928.

ЮРИДИЧНИЙ НАУКОВИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ ЖУРНАЛ

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ
ФАХОВЕ ВИДАННЯ

www.lsej.org.ua

6' 2017

Запорізький національний університет
Міністерства освіти і науки України

Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал»

№ 6, 2017

Електронний журнал включений до переліку електронних фахових видань України на підставі Наказу МОН України від 21 листопада 2013 року № 1609, а також до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща)

Запорізький національний університет
Запоріжжя 2017

УДК 34(05)
ББК 67я5

Юридичний науковий електронний журнал – електронне наукове фахове видання юридичного факультету Запорізького національного університету

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Коломоєць Тетяна Олександрівна – доктор юридичних наук, професор

Заступник головного редактора:

Бондар Олександр Григорович – доктор юридичних наук, доцент

Відповідальний секретар:

Віхляєв Михайло Юрійович – доктор юридичних наук, доцент

Члени редакційної колегії:

Дугенець Олександр Сергійович – доктор юридичних наук, професор (Російська Федерація);
Биргеу Михайло Михайлович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Молдова);
Севрюков Олександр Павлович – доктор юридичних наук, професор (Російська Федерація);
Ібрагімов Соліджон Ібрагімович – доктор юридичних наук (Республіка Таджикистан);
Сильченко Микола Володимирович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Білорусь);
Манн Томас – доктор юридичних наук, професор (Федеральна Республіка Німеччина);
Колпаков Валерій Костянтинович – доктор юридичних наук, професор;
Кузьменко Оксана Володимирівна – доктор юридичних наук, професор;
Бевзенко Володимир Михайлович – доктор юридичних наук, професор;
Мельник Роман Сергійович – доктор юридичних наук, професор;
Миколенко Олександр Іванович – доктор юридичних наук, професор;
Озерський Ігор Володимирович – доктор юридичних наук, доцент;
Приймаченко Дмитро Володимирович – доктор юридичних наук, професор;
Лук'янець Дмитро Миколайович – доктор юридичних наук, доцент;
Берлач Анатолій Іванович – доктор юридичних наук, професор;
Калюжний Ростислав Андрійович – доктор юридичних наук, професор;
Курило Володимир Іванович – доктор юридичних наук, професор;
Шишка Роман Богданович – доктор юридичних наук, професор;
Дудоров Олександр Олексійович – доктор юридичних наук, професор;
Лукашевич Віталій Григорович – доктор юридичних наук, професор;
Батанов Олександр Васильович – доктор юридичних наук, професор;
Лютіков Павло Сергійович – доктор юридичних наук, доцент;
Верлос Наталя Володимирівна – кандидат юридичних наук;
Ганзенко Олександр Олександрович – кандидат юридичних наук, доцент;
Макаренков Олексій Леонідович – кандидат юридичних наук;
Ткалич Максим Олегович – кандидат юридичних наук, доцент.

Рекомендовано до опублікування вченою радою
Запорізького національного університету,
протокол № 5 від 26.12.2017 р.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1
ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Пономарьова Г.П., Бондаревич М.П. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ Й РОЗВИТКУ ДЕЛЕГОВАНОГО ЗАКОНОДАВСТВА: ДОСВІД ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ, ФРАНЦІЇ, США ... 16

Васильєв Є.О. ВІДНОВЛЕННЯ АКЦІОНЕРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УСРР У ПЕРІОД НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ... 20

Грималюк П.О., Коваль Д.О. ВІДМІННОСТІ ДЕЛЕГУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ВІД КОМПЕТЕНЦІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ Й ОФІЦІЙНОГО ДОРУЧЕННЯ ... 25

Кальян О.С. ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЄВРЕЙСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МЕНШИНИ В УКРАЇНІ (XIX СТ.) ... 27

Кудін С.В. НАПРЯМИ ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНИХ ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПРАЦЯХ УКРАЇНСЬКИХ ЗАРУБІЖНИХ УЧЕНИХ XX СТ. ... 30

Кухарчук Х.І. УПРАВЛІННЯ КАДРАМИ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ: РОЛЬ КЕРІВНИКА ... 34

Миронець О.М., Демченко Ю.О., Атаманчук Т.Р. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ «ЛЕГКИХ» НАРКОТИКІВ В УКРАЇНІ ... 38

Мисак О.І. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ – ТРАДИЦІЙНИЙ ВИД ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ... 41

Слабко С.М. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ ... 44

Шевчук Я.В., Угненко Т.В. ПРАВОВЕ ОФОРМЛЕННЯ ІНСТИТУТУ НАРОДНИХ СУДІВ І НАРОДНИХ ЗАСІДАТЕЛІВ У ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ РАДЯНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XX СТОЛІТТЯ ... 47

Ющик О.О. СПОРТ ЯК ІНСТИТУЦІЙНИЙ ОБ'ЄКТ ПРАВА ... 50

РОЗДІЛ 2
КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Адашис Л.І., Дробко О.А. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ГРОМАДЯН НА МИРНІ ЗІБРАННЯ: СУЧАСНИЙ СТАН ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ ... 54

Тептюк Є.П. КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗАКРІПЛЕННЯ ЮРИДИЧНИХ ГАРАНТІЙ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ ... 58

Томкіна О.О. ПРИНЦИП ПАРТНЕРСТВА У ВІДНОСИНАХ МІЖ ІНСТИТУТАМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА І ДЕРЖАВИ: КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ... 62

РОЗДІЛ 3
ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Алімов К.О. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НІМЕЧЧИНИ ТА ФРАНЦІЇ ... 66

Андрейчук Л.В. ПОРЯДОК І СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА КОМЕРЦІЙНЕ НАЙМЕНУВАННЯ ... 68

Андрієвська Л.О., Чернобук В.В. ЗАКОНОДАВЧЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ЧАСОВОГО ОБМЕЖЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВИХ ДЕБАТІВ ... 72

Бабаскін А.Ю. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НЕПРОЦЕНТНИХ ПЛАТЕЖІВ У КРЕДИТНИХ ВІДНОСИНАХ ... 74

Бєльтюкова Є.М. ДО ПИТАННЯ ПРО ПЕРЕДАЧУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ДО СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ ГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРИСТВ ... 78

Біляєв О.О. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ АВТОНОМІЇ СПОРТИВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ... 82

Бондаренко Т.Є., Резникова М.О. ПРАКТИЧНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТНИХ КОШТІВ У СІМЕЙНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ ... 86

Гейнц Р.М. РЕЧОВІ ПРАВА ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ФРАНЦІЇ ... 89
Гирич О.С. ЗАХИСТ ГЕОГРАФІЧНИХ ЗАЗНАЧЕНЬ ПОХОДЖЕННЯ ТОВАРУ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА США ... 93
Іващенко В.А. ПОЛЬСЬКА МОДЕЛЬ ОХОРОНИ АВТОРСЬКОГО ПРАВА В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ У 1921–1939 рр. ... 96
Круглова О.О. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ МАЙНА ПОДРУЖЖЯ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ... 99
Кузьмич О.Я. ОСОБЛИВОСТІ ЦИВІЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БОРЖНИКА ЗА ДІЇ ТРЕТІХ ОСІБ (СТ. 618 ЦК УКРАЇНИ) ... 101
Резникова М.О., Левіцька В.І. ВЗЯТТЯ НА ОБЛІК БЕЗХАЗЯЙНОГО НЕРУХОМОГО МАЙНА ... 105
Кахович О.О., Олійник Я.А. АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ... 107
Панченко О.І. ВИДИ ДОГОВОРІВ ОХОРОНИ ЗАЛЕЖНО ВІД ОСОБИ ЗАМОВНИКА, ЯКІ УКЛАДАЄ ПОЛІЦІЯ ОХОРОНИ ... 110
Аксютіна А.В., Сердюкова Н.В. МЕДИЧНА РЕФОРМА В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ... 114
Сокуренко О.А. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТАДІЙ УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ ОРЕНДИ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ... 117

РОЗДІЛ 4
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Bodnarchuk O.H. APPLICATION OF SPECIAL SANCTIONS TO UKRAINIAN SUBJECTS OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY AND FOREIGN BUSINESS SUBJECTS: PROBLEMS AND IMPROVEMENTS ... 120
Ваколюк Л.М., Ваколюк С.М. СТАРОСТА ЯК НОВА ОРГАНІЗАЦІЙНА ФОРМАМІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ЙОГО УЧАСТЬ У РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ... 123
Волченко Н.В., Клєцова Н.В. ПРАВОВІ ЗАСАДИ БАНКІВСЬКОЇ БЕЗПЕКИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ... 127
Корчевець Д.В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ ... 130
Маланчук Т.В. СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ТОРГІВЛЯ» ТА «ТОРГОВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ» У ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ ... 134
Канарик Ю.С., Синюк Н.В. ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВОНАСТУПНИЦТВО В ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ ... 136
Уралова Ю.П., Савчук К.О. ПОСЕРЕДНИЦЬКІ ДОГОВОРИ У СФЕРІ СТРАХУВАННЯ ... 139
Шевердіна О.В. ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД У СФЕРІ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ДЕРЖАВНОЇ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ ... 143
Канарик Ю.С., Яценко В.Г. ПРОБЛЕМИ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА В ГОСПОДАРСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ ... 146

РОЗДІЛ 5
ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Журок Н.Г. ДОДАТКОВІ ПІДСТАВИ РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З ІНІЦІАТИВИ РОБОТОДАВЦЯ ... 149
Кононенко О.Ю. ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ СПРАВЕДЛИВОСТІ ЯК ОДНОГО З ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ ТРУДОВОГО ПРАВА ... 152
Орлова К.О. САМОЗАХИСТ ТРУДОВИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ З ОГЛЯДУ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА ... 155
Островерх А.М. ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ ТРУДОВИХ СПОРІВ У ПОРЯДКУ ПІДЛЕГЛОСТІ ... 157
Прогонна О.О. ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ РОБОТОДАВЦЯ ... 160

РОЗДІЛ 6
ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Антонюк У.В. ФУНКЦІЇ МУНІЦИПАЛЬНИХ ІНСПЕКЦІЙ ІЗ БЛАГОУСТРОЮ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ В УКРАЇНІ ... 163

Мілімко Л.В., Гордієнко К.Ю. ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ТОРГІВ ЯК СПОСОБУ НАБУТТЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ТА КОРИСТУВАННЯ ЗЕМЛЯМИ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ ... 166

Ільків Н.В. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК ДЖЕРЕЛО ПРАВА ПРИ РОЗГЛЯДІ СПРАВ ПРО ВІДЧУЖЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК, ІНШИХ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОГО МАЙНА, ЩО НА НИХ РОЗМІЩЕНІ, З МОТИВІВ СУСПІЛЬНОЇ НЕОБХІДНОСТІ ... 169

Кучерова М.П. РОЗМЕЖУВАННЯ МЕДІАЦІЇ ТА ІНШИХ АЛЬТЕРНАТИВНИХ СПОСОБІВ ВИРІШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРІВ ЗА УЧАСТЮ ТРЕТЬОЇ НЕЙТРАЛЬНОЇ СТОРОНИ ... 173

Мороз Г.В. КОНЦЕСІЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ: ЗАКОНОДАВЧІ ТА НАУКОВІ ПОЛОЖЕННЯ ... 177

Мілімко Л.В., Остринський В.О. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВОРУ ОРЕНДИ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ ПРАВА ЗЕМЕЛЬНОГО СЕРВІТУТУ ДЛЯ ПОТРЕБ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ (ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ) ЕНЕРГЕТИКИ ... 180

РОЗДІЛ 7
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Бондаренко О.С., Глазунова О.А., Голишевська А.Р. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ... 184

Булгаков О.С. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ ... 186

Ваколюк С.М. ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТУ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ... 189

Григор'єва В.В. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ: ГОЛОВНІ КРОКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ... 192

Дігтяр А.О. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ВИЩОГО СУДУ З ПИТАНЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ... 196

Куліш А.М., Дудко А.С. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ ... 198

Іванський А.Й. БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ: НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ... 201

Коровайко О.С. ПОРІВНЯННЯ АКТОВОЇ ТА ТИТУЛЬНОЇ СИСТЕМ РЕЄСТРАЦІЇ НЕРУХОМОГО МАЙНА ... 205

Кущ О.Є. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В СФЕРІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ... 208

Манжула А.А. СИСТЕМА ПОНЯТЬ ЯК ПРАВОВЕ ПОЛЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВ В УКРАЇНІ ... 212

Маринів Н.А. НЕДОТРИМАННЯ СТРОКІВ У ПОДАТКОВИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ: ЧИ ЗАВЖДИ НАСТАЮТЬ НАСЛІДКИ? ... 215

Мойсак С.М. ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ ДІЯНЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ РИБАЛЬСТВА ... 219

Петришина М.Д. СУБ'ЄКТИ ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ЯК АДМІНІСТРАТИВНІ ПОЗИВАЧІ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ ... 223

Кравцова Т.М., Петрова Н.О. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ СУБ'ЄКТАМ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ ... 227

Плотнікова М.В., Калусенко А.І. ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ ПРУДЕНЦІЙНОГО НАГЛЯДУ ЗА ПРОФЕСІЙНИМИ УЧАСНИКАМИ ФОНДОВОГО РИНКУ ... 230

Прокопенко В.В. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ У МІЖНАРОДНОМУ ПОВІТРЯНОМУ СПОЛУЧЕННІ: МИТНИЙ АСПЕКТ ... 233

Резніченко В.О. ДОСЛІДЖЕННЯ СФЕРИ МІСТОБУДУВАННЯ ЯК ПРЕДМЕТУ ДОЗВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОБ'ЄКТУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ... 237

Решота В.В. АКТИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
У СИСТЕМІ ДЖЕРЕЛ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ ... 241
Савранчук Л.Л. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ
ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ... 245
Савранчук С.Л. ПРАВОВИЙ СТАТУС СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ
АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ: ПОНЯТТЯ ТА ЕЛЕМЕНТИ ... 248
Саєнко М.І. ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІДНОСИН
У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В УКРАЇНІ ... 251
Слончак В.В. АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА ... 254
Сукмановська Л.М. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРАНСПОРТНОЇ БЕЗПЕКИ
ЯК КОМПОНЕНТ ПРОТИДІЇ ПРОЯВАМ ТЕРОРИЗМУ НА ТРАНСПОРТІ ... 257
Цибульник Н.Ю. ОПТИМІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ:
ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ... 261
Чмелюк В.В., Сушко О.О. ПРОБЛЕМАТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПОСАДОВИХ ОСІБ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ... 265
Чомахашвілі О.Ш. ПЕРСПЕКТИВНІ ПИТАННЯ ЩОДО ПРОЦЕДУРИ ВИЗНАННЯ
ТОРГОВЕЛЬНИХ МАРОК ДОБРЕ ВІДОМИМИ ... 268
Шаповалова К.Р. КРИПТОВАЛЮТА И ЕЁ ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ В МИРЕ ... 271
Шевчик О.С. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДІЇ НОРМ ПОДАТКОВОГО ПРАВА В ЧАСІ ... 274
Шульга Т.М. НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ ЗЕМЕЛЬНОЙ НЕДВИЖИМОСТИ В УКРАИНЕ
И НЕКОТОРЫХ СТРАНАХ ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА ... 277
Шуміло О.О., Аракелян А.Д. ПРОБЛЕМИ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ
В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ ... 280

РОЗДІЛ 8
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Бражник А.А. СУБ'ЄКТИВНІ ОЗНАКИ РОЗГОЛОШЕННЯ ДАНИХ
ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ... 284
Дрьомін В.М. ЕФЕКТ «ОРЕОЛУ» В МЕХАНІЗМІ КРИМІНАЛІЗАЦІЇ
НЕПОВНОЛІТНІХ ПРАВОПОРУШНИКІВ ... 288
Завадська А.Т. ПЕРЕВИХОВАННЯ ТА РЕСОЦІАЛІЗАЦІЯ
ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ ЯК ЗАСІБ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ ... 291
Кислюк Р.Л. СТВОРЕННЯ ОПТИМАЛЬНИХ УМОВ
ДЛЯ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ЗАСУДЖЕНИХ ЖІНОК
ЯК НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА СУЧАСНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ РЕФОРМИ ... 295
Клочко А.М., Нежевело В.В. ДЕТЕРМІНАНТИ ЗЛОЧИННОСТІ
У СФЕРІ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ ... 297
Козаченко В.В. ПРОБЛЕМИ ЗАПОБІГАННЯ ХУЛІГАНСЬКИМ ДІЯМ,
ВЧИНЕНИМ НЕПОВНОЛІТНІМИ ... 302
Батраченко Т.С., Копійко Ю.С. ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА
У СФЕРІ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ ... 305
Кучер В.М. ДЕЯКІ КРИМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗЛОЧИННОСТІ
У СФЕРІ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ ЗБРОЇ ... 308
Новосад Ю.О. ЩОДО ДЕЯКИХ ЗМІСТОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ
ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРАТУРИ У СФЕРІ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОГО
ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ ... 311
Пустовий О.О. ЗАПОБІГАННЯ ДИТЯЧІЙ БЕЗДОГЛЯДНОСТІ ТА БЕЗПРИТУЛЬНОСТІ:
УКРАЇНСЬКІЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ... 314
Степаненко О.В. ПРАВОВА ПРИРОДА ІНСТИТУТУ ЗВІЛЬНЕННЯ
ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ... 317
Усенко А.С. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ДИТИНИ
ВІД НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї В УКРАЇНІ ... 321
Fedorov V.M., Kozin O.B., Papkovskapya O.B. RESIDENTIAL BURGLARY
AS A SYSTEM MANIFESTATION OF SOCIAL REALITY ... 325

Фоменко О.В. КІБЕРЗЛОЧИННІСТЬ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ ВІКТИМОЛОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ 328
Шульга А.М. ОСОБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТА ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ 331

РОЗДІЛ 9
КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Каліновська М.О. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ДОКАЗУВАННЯ ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ ЗАПОБІЖНИХ ЗАХОДІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ ДО СУДОВОЇ РЕФОРМИ 1864 РОКУ 336
Колеснікова І.А. ТАКТИЧНА МОДЕЛЬ ПРОЦЕСУ ОЦІНКИ ДОСТОВІРНОСТІ ПОКАЗАНЬ СВІДКІВ 340
Малярчук Н.В., Лукашенко Т.О. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ КОДЕКСІ УКРАЇНИ 344
Стаскевич Г.С. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОХОРОНИ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ 347
Степаненко А.С. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ СТАНДАРТУ ДОКАЗУВАННЯ «ПОЗА РОЗУМНИМ СУМНІВОМ» У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ КАНАДИ 351

РОЗДІЛ 10
СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Назаров І.В. ЕТАПИ РЕФОРМУВАННЯ СУДОВОЇ СИСТЕМИ ХОРВАТІЇ 355

РОЗДІЛ 11
МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Берестова І.І. ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ УЧАСТІ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНИХ ОПЕРАЦІЯХ З ПІДТРИМАННЯ МИРУ І БЕЗПЕКИ 358
Гуйван П.Д. RES JUDICATA ЯК ЕЛЕМЕНТ СПРАВЕДЛИВОГО СУДОЧИНСТВА 360
Данильченко О.С. КОНЦЕПЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА В СУЧАСНІЙ ДОКТРИНІ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ 364
Задорожна С.М. ГАРАНТОВАНІСТЬ ДОТРИМАННЯ ЗАГАЛЬНИХ ПРИНЦИПІВ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА 368
Ivanova D.A. THE MODERN MARINE TOURISM SERVICE: FEATURES OF THE PROVIDING PROCESS 372
Кожушний К.С. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ МІЖУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ 375
Малишева О.М. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ІНСТИТУТУ МИРНОГО РОЗВ'ЯЗАННЯ МІЖНАРОДНИХ СПОРІВ 378
Мерник А.М. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ ВНУТРІШНІХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ 382
Михайлів Д.С. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ САНКЦІЙ ООН 385
Михайлов А.К. ЩОДО ПОНЯТТЯ ДЕРЖАВНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ В МІЖНАРОДНОМУ ПУБЛІЧНОМУ ПРАВІ 388
Ніколаєнко В.В. ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ САМОВИЗНАЧЕННЯ У КОНТЕКСТІ БОРОТЬБИ НАЦІЇ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ 391
Пляка А.О. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ІНСТИТУТУ ВИЗНАННЯ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ 394
Полатай В.Ю. ЕЛЕКТРОННИЙ АРБІТРАЖ 397
Полатай В.Ю. МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ. АРБІТРАЖНІ УГОДИ 400
Славко А.С., Башкирова В.А. ПРИНЦИПИ СПРАВЕДЛИВОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ПРАКТИЦІ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ 402

Стешенко В.М. ЕВОЛЮЦІЯ І СУЧАСНИЙ СТАН ІНСТИТУТУ ОРЕНДИ ТЕРИТОРІЇ В МІЖНАРОДНОМУ ПУБЛІЧНОМУ ПРАВІ 406
Федченко Д.І. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ МІЛІТАРИЗАЦІЇ КІБЕРПРОСТОРУ 411
Шинкарчук М.Б. ЩОДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ 415

РОЗДІЛ 12
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ

Бобров Д.В. МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА 418
Санжаров В.А. ДЕКРЕТАЛЬНЕ ПРАВО В ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ У XII-XIII СТОЛІТТЯХ 421